

A nyilasok által mentesített zsidók névsorát egy Vajna Gábor¹²⁹ aláírásával ellátott, november 29-én kibocsátott rendelet tartalmazta.

Az új Szálasi-kormány vezetői és a nyilasok által felbujtott tömegek részéről megnyilvánuló, vadul ellenséges magatartással szemben a puccs előtti hónapokban a zsidókat sok kormányzati vezető és sok tisztességes, egyszerű magyar támogatta: közbenjártak érdekükben, gyakran támogatták a mentességi bizonyítványokért benyújtott kérvényeket. Ebben az időszakban a zsidók egy váratlan „szövetségesre” is szert tettek, aki felajánlotta közreműködését a megmaradt zsidó közösség megmentésében. A szóban forgó egyén nem volt más, mint Ferenczy csendőr alezredes, a vidéki deportálóosztagok parancsnoka.

Ferenczy, a „megmentő”

Horthynak a deportálások befejezésére vonatkozó július eleji döntése és a mögötte meghúzódó hazai és külföldi diplomáciai és katonai nyomás óriási hatást gyakorolt a hivatalban lévőkre, köztük néhány olyanra is, aki tevékenyen részt vett a vidéki zsidók deportálásában. Levonva a logikus következtetést a tengely tarthatatlan katonai helyzetéből, kezdtek aggódni jövőjükért. A Vörös Hadsereg könnyörtelenül tört a Kárpátok felé, a nyugati szövetségesek pedig legyezőszerűen rajzottak ki normandiai hídfőállásaikból, ami minden magyar tisztségviselőt arra a belátásra bírta, hogy Németország veresége elkerülhetetlen. Nem hittek már a Führernek a Birodalom végső győzelmére vonatkozó ígéreteiben vagy az új „csodafegyverek” hadrendbe állításával kapcsolatos német ígéretésekben. Így, opportunista módon németellenes álláspontra helyezkedve, szerették volna ellensúlyozni pár hónappal korábban elkövetett hitvány bűneiket.

Az egyik legprominensebb ilyen személy Ferenczy László csendőr alezredes volt, az Eichmann-féle Sonderkommando és a magyar hatóságok közötti összekötő, a vidéki deportálásokat irányító csendőrpapancsnok.¹³⁰ Nem sokkal a Budapest körüli településekről való deportálások befejezése után Ferenczy újraértékelte a hazai és a nemzetközi helyzetet, és úgy döntött, hogy elnyeri a kormányzó és a Zsidó Tanács bizalmát. Ferenczy arról szerette volna meggyőzni a kormányzót, hogy ő buzgó hazafi, aki a magyar nemzeti érdekeket védi a németek túlkapásaival szemben, a Zsidó Tanácsot pedig arról, hogy ő a budapesti zsidók megmentője, ezért kereste a találkozást a kormányzóval és a Tanács vezetőivel. Mivel a kormányzóval közvetlenül nem léphetett érintkezésbe, úgy döntött, hogy előbb közvetlen fölötteseit, a belügyminisztert és a miniszterelnököt tájékoztatja,¹³¹ hogy szerinte a németek, úgy tűnik, elszánták magukat arra, hogy fokozzák a megszállás intenzitását,